

Gudomlig, Evig Människa

Predikan av pastor Göran Appelgren

(Läsningar: Jes 53:2-12; Matt 28:5-8; AC 1690:1,3. Se sista sidan!)

“Ängeln sade till kvinnorna: Var inte förskräckta! Jag vet att ni söker Jesus, den korsfäste. Han är inte här. Han har uppstått ... Och se, han går före er till Galiléen. Där kommer ni att få se honom.” (Matt 28:5-7)

Den största händelsen

Den största händelsen i mänsklighetens historia är Jesu uppståndelse. Det är ingen tillfällighet att vår tideräkning har att göra med Jesu liv. "F. Kr." och "e. Kr." är verkligen en vattendelare.

Denna den största händelsen är också det största mysteriet (se UU 478, slutet). Därför att det är det största mysteriet, så har det blivit missuppfattat och i vår tid både förnekad och bortglömt.

Herrens uppståndelse är den största händelsen och det största mysteriet, därför att vårt liv hänger på denna händelse. I och med detta vändes människans andliga historia från en rörelse nedåt till en rörelse uppåt. Utan den vändningen hade allt mänskligt liv upphört.

Med liv menar vi då inte mänsklig existens utan värdigt, andligt liv. Människors själar hade blivit våldsammare och mer ondskefulla än något tänkbart rovdjur.

Vårt liv är fullkomligt beroende av denna den största händelsen – Jesu uppståndelse. I och med uppståndelsen blev Gud för alltid närvarande som Människa, Gudomlig Människan, i våra liv, i världens liv.

Och världen tog till sig denna förändring. Inte alla människor förstår eller erkänner detta som den största händelsen, men världen har tagit till sig resultatet av denna den största händelsen. Mänskligheten har undvikit en andlig katastrof.

Vi är räddade, frälsta som mänsklighet, men trots det måste vi, var och en, ta till oss detta under och detta mysterium i vårt eget andliga liv, och göra det till något levande i oss.

Påskberättelsen som helhet visar vägen vi ska gå och hur vi kan ta till oss detta mysterium.

Tvivel på tredje dagen

Jesus hade visat lärjungarna och många andra att Han var mycket mer än en vanlig människa.

Många hade till och med erkänt att Han var den väntade Messias, den levande Gudens Son (Matt 14:33; 16:16; Joh 11:27), men ingen hade förstått att Han verkligen skulle uppstå, alltså fortsätta att vara levande och närvarande.

Därför uppstod tvivel under händelserna på den tredje dagen.

Kvinnorna kom till graven på morgonen för att ta hand om kroppen inför den slutgiltiga begravningen. De hade en bestämd uppfattning om hur dagen skulle komma att gestalta sig. När den så blev något annat, visste de inte vad de skulle tro.

Samma sak med lärjungarna som fick höra vad kvinnorna vid graven varit med om.

Kvinnorna "blev mycket förskräckta." (Mark 16:5)

"Då gick de ut och flydde bort från graven. ty bävan och bestörtning hade kommit över dem, och de sade ingenting till någon, därför at de fruktade." (Mark 16:8)

Och när det gäller lärjungarna: "Maria från Magdala ... gick och berättade det för dem som hade varit tillsammans med honom och som nu sörjde och grät. Men när de hörde att han levde och att hon hade sett honom, trodde de inte på det." (Mark 16:9-11)

"Det kvinnorna berättade uppfattade dessa som tomt prat, och de trodde inte på dem." (Luk 24:11)

"En sådan kunskap är mig alltför underbar"

Det här var den största händelsen i mänsklighetens historia. Varför var det då så svårt att tro på den? Vi kan känna igen oss i de här orden från Psaltaren:

"En sådan kunskap är mig alltför underbar, den är så hög att jag ej kan förstå den." (Ps 139:6)

Det finns saker man vill förstå, men man är inte mogen, inte förberedd.

Så var det för kvinnorna, för lärjungarna, och så är det för oss. Det tar tid att förstå nya saker, att omfatta nya idéer, att ändra på sitt sätt att tänka, och sedan handla.

Det tog tid för kvinnorna vid graven och lärjungarna, men ändå måste man säga att det tog förvånansvärt kort tid. De hade varit nära. För generationerna efter och in i vår tid krävs en annan väg. Vi måste gå i söndagsskola, läsa, be, meditera och mogna i vårt tänkande.

Det som framför allt står i vägen för att mysteriet ska öppna sig för oss är bördan av all självcentrering som människan genom årtusenden har blivit så duktig på.

Bördan

När Jesus blev utlämnad och kom inför förhör av överstepräster och Pilatus, och senare hånad av folket och soldaterna, så var det inga andliga eller moraliska brister i Honom som orsakade Hans lidande. Jesus var utan skuld "ty Han hade ingen orätt gjort" (Jes 53:9). Allt kom från människorna omkring Honom. De hade missförstått Honom eller ville inte förstå vem Han var.

En tung börda lades på Honom. Den bördan var en spegling av allt ont som människorna hittat på. Han var konung, men människorna förlöjligade Honom genom att ge Honom en törnekrona till exempel.

"Då tog Pilatus Jesus och lät gissla honom. Och soldaterna flätade en krona av törne och satte på hans huvud och klädde honom i purpurröd mantel. De gick fram till honom och sade: 'Var hälsad, judarnas konung', och de slog honom i ansiktet." (Joh 19:1-3)

Det är så det fungerar fortfarande människor emellan. Man vill skylla på någon annan oskyldig människa, men beskyllningarna är inget annat än en spegel av det som människan själva bär på.

När Jesus säger: "Se, människan", och det är Jesus och inte Pilatus som säger det, så säger Han: se hur ni är inombords, ni som kan rikta ett sådant hat mot

Mig som har kommit för att visa er en ny väg. "Se, människan" betyder att så här eländig är människan.

Denna förnedrande behandling finns förutsagd i Gamla Testamentet hos Jesaja. Texten har ansetts svår att översätta i vissa stycken. När man läser förklaringarna i den Himmelska läran, så råder dock ingen tveksamhet om vad texten handlar om.

Det är frågan om hur Gud kommen på jorden i Sitt inre får ställas inför de hemskheter som det onda väldet, helvetet, ondskan helt enkelt, riktar mot Jesus och försöker bryta ner Honom. Till exempel dessa ord:

"Men det var våra sjukdomar Han bar, våra smärtor tog Han på Sig, medan vi höll Honom för att vara hemsökt, slagen av Gud och pinad. Han var genomborrad för våra överträdelsers skull, slagen för våra missgärningars skull." (Jes 53:4)

Bilden är den här: Gud som är oändlig kärlek kom till jorden i gestalt av Jesus Kristus. Gud som Frälsare förnekades ända till döden.

Den förfärliga behandlingen av Honom som vi läser om i evangeliet är bara några få yttre exempel på vad som skedde i Hans inre under hela Hans liv.

Texten i Jesaja ger ett ökat djup åt den omständigheten.

Som vi sa tidigare – mänskligheten var på väg utför andligt sett. Gud måste komma till jorden.

Kärleken segrar

Det som driver Gud i Sin frälsningsgärning är att vilja rädda mänskligheten från evig, andlig död. Det är den yttersta konsekvensen av Gudomlig kärlek. Långfredagens bittra slut var nödvändigt för det som skulle bli seger i uppståndelsen.

Denna Jesu uppståndelse är ett mysterium i ordets goda bemärkelse. Det är något som är nästintill ofattbart men rymmer samtidigt så mycket som är väsentligt för den kristna tron att vi måste brottas med frågan.

Det är den goda innebörden i ordet mysterium: det är svårt att få grepp om men det är värt allt besvär att försöka tränga in i.

Den viktigaste biten är att det var från Sin kärlek som Herren Gud verkade.

"Ty så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att den som tror på Honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv." (Joh 3:16)

"Herrens liv var kärlek till hela människosläktet, och den var så stor och så beskaffad att den inte var annat än idel ren kärlek." (AC 1690:3)

Och det var den kärleken som de onda makterna försökte förstöra. Men de var maktlösa:

"Mot Mig förmår [denna världens furste] ingenting." (Joh 14:30)

Om vi härifrån går till oss själva, så kan vi se hur vi å ena sidan har en oändlig längtan efter den rena kärleken, men hur vi å andra sidan stöter bort vår Frälsare genom att hellre vilja leva i det som självskheten diktarar.

Denna tvehågsenhet gör att vi känner tvivel och osäkerhet: är Herren verkligen uppstånden? Är Han här hos mig med all sin kärlek och rättvisa undervisning?

Jesus tvingar ingen att tro

Men Herren – ska vi säga – hjälper oss i den inre kampen mellan gott och ont. Han tvingar oss inte att bejaka Honom som Frälsare. Lyssna på hur Han bemötte Sina utmanare:

"De frågade: 'Är du Messias, så säg det!' Han svarade dem: 'Om jag säger det, tror ni det inte, och om jag frågar er, svarar ni inte.'" (Luk 22:67-68)

"Då frågade alla: 'Är du alltså Guds Son?' Han svarade dem. 'Ni själva säger att Jag Är!'" (Luk 22:70)

"Herodes ställde rätt många frågor till Honom, men Jesus svarade inte." (Luk 23:9)

"Pilatus blev ... förskräckt, och han ... sade till Jesus: 'Varifrån är du?'. Men Jesus gav honom inget svar. Pilatus sade till honom: 'Svarar du mig inte?'" (Joh 19:9-10)

Vi måste bestämma själva – är Han uppstånden?

Graven är tom. Vad ska man tro?

Någon säger att Han som dog för två dagar sedan lever. Någon säger så, en ängel säger så, två änglar, massor med änglar, en kvinna, flera kvinnor, en lärjunge, flera lärjungar, till slut säger alla lärjungar det, sedan fler och fler människor, och till slut nästan en hel värld.

Graven var tom, och Han som troddes vara död lever. Och Han lever i all evighet.

Vi måste bestämma om vi kan tro det. Och om vi tror det, rent intellektuellt, så måste vi göra något levande av den tron.

Kvinnorna visste inte vad de skulle tro (om den tomma graven) står det i Luk 24:4. "Varför är ni så förskräckta, och varför stiger det upp tvivel i era hjärtan?" frågar Jesus. (Luk 24:38) "De hade ännu inte förstått Skriftens ord att han måste uppstå från de döda" står det i Joh 20:9.

Vi måste bestämma. Det handlar om den största händelsen i mänsklighetens historia. Det handlar också om det allra mest avgörande för oss själva:

"Den som tror och blir döpt skall bli frälst, men den som inte tror skall bli fördömd." (Mark 16:16)

Gudomlig, Evig Människa

Jesus är vår Gud. När vi har trängt in i mysteriet,

en gång, flera gånger, många gånger, varje påsk och många gånger under året från påsk till påsk,

så sker det något i vårt inre.

Vi vill att själviskheten ska dö och att den oändliga rena kärleken ska beröra oss och fylla våra hjärtan!

Vi vill bli döpta, alltså sky det onda såsom synd emot Herren och bli frälsta.

Mysteriet har med oss att göra. Den levande Guds närvaro i våra liv har med oss att göra – i allra högsta grad. Det handlar om liv eller död – precis som påsken, precis som Herrens liv på jorden.

Därför vill Herren att vi ska tro på vad kvinnorna berättade och sedan gå till Galiléen. Att "gå till Galiléen" betyder att möta vår Herre och Gud i det vardagliga livet, att inspireras av Hans bud till ett rättfärdigt liv i vårt dagliga liv. Det är det som Galiléen handlar om.

Vi tror på uppståndelsen och den tron påverkar hur vi lever våra liv. Vi går till Galiléen och får bekräftelse på att det var rätt att tro på vad kvinnorna berättade.

Därför att Han lever, lever vi

Herren vet att vi har liv, därför att Han övervann döden och har liv och är här. Han är uppstånden och Han är här.

Det finns en intressant paradox i Herrens uppståndelse, som faktiskt kan hjälpa oss att förstå mer.

En vanlig människa fortsätter att leva i evigheten, men en vanlig människa försvinner från oss. En vanlig människa läggs i graven och förblir där - med kroppen - men försvinner bort från oss till en annan värld.

Den Gudomliggjorda Människan, Jesus Kristus, läggs i graven men försvinner därifrån - med kroppen - men försvinner däremot inte bort från oss till en annan värld utan förblir här hos oss för evigt.

"Varför söker ni den levande bland de döda?" sade ängeln. (Luk 24:6)

Den levande Gudomliga Människan finns inte i en klippgrav, finns inte på en plats. Han finns överallt hos alla människor som vill vara hos Honom:

"Om någon vill tjäna Mig, skall han följa Mig och där jag är kommer också Min tjänare att vara." (Joh 12.26)

Ett livsmönster

I påskberättelsen kan vi se ett mönster för människans uppvaknande till nytt liv:

Den största händelsen bildar bakgrund. Den levande närvarande Herren finns fast vi inte tänker så mycket på det.

När den levande Herren kommer oss närmre än annars, så svarar vi först med tvivel. "En sådan kunskap är mig alltför underbar".

Vi är tyngda av mänsklighetens börda – att tänka på det jordiska i första hand. Han kan inte vara uppstånden!

Men kärleken segrar. Herrens inre närvaro, en himmelsk eld, gör sig allt starkare påmind. Vi ger upp, både för att Jesus finns men inte tvingar någon att tro. Det som händer är att vi bejakar livet från Honom, och det förändrar oss.

Därför är det vi som till slut bestämma själva – Han är verkligen uppstånden! Han har verkligen förändrat mitt liv! Han är och kommer att förbli en Gudomlig, Evig Människa, en Mänsklig, Evig Gud som jag har mött och släppt in i mitt liv.

Därför att Han lever, lever jag.

En levande tro

Det slutar det med att vi har en levande tro, och Herrens liv som då finns i oss tvingar oss att dela med oss. Därför säger den uppståndne Herren Jesus Kristus till sina lärjungar och till oss: "Ni skall vittna om allt detta." (Luk 24:48)

Amen!

Jes 53:2-12:

Han hade varken skönhet eller majestät. När vi såg honom var hans utseende inte tilldragande. Han var föraktad och övergiven av människor, en smärtornas man och förtrogen med lidande, lik en som man skyler ansiktet för, så föraktad att vi räknade Honom för intet. Men det var våra sjukdomar Han bar, våra smärtor tog Han på Sig, medan vi höll Honom för att vara hemsökt, slagen av Gud och pinad. Han var genomborrad för våra överträdelsers skull, slagen för våra missgärningars skull. Straffet var lagt på honom, för att vi skulle få frid, och genom Hans sår är vi helade. Vi gick alla vilse som får, var och en gick sin egen väg, men alla vår skuld lade Jehovah på Honom. Han blev misshandlad, men Han ödmjukade Sig och öppnade inte Sin mun. Lik ett lamm som förs bort till att slaktas, lik ett får som är tyst inför dem som klippar det, så, öppnade Han inte Sin mun. Genom våld och dom blev Han borttagen. Vem i Hans släkte besinnar att när Han rycktes bort från de levandes land, blev Han plågad på grund av Mitt folks överträdelse? Bland de ogudaktiga fick Han sin grav, men hos en rik var Han i sin död, ty Han hade ingen orätt gjort, och svek fanns inte i Hans mun. Det var Jehovahs vilja att slå honom och låta honom lida. När du gör hans liv till ett skuldoffer, får han se avkomlingar och leva länge, och Jehovahs vilja skall ha framgång genom honom. Genom den vedermöda hans själ har utstått får han se och bli tillfreds. Genom sin kunskap förklarar min rättfärdige tjänare de många rättfärdiga, och deras skulder är det han som bär. Därför skall jag ge Honom de många som hans del, och de starka skall Han få som byte, eftersom Han utgav Sitt liv i döden och blev räknad bland förbrytare, Han som bar de mångas synd och trädde in i överträdarnas ställe.

Matt 28:5-8:

Ängeln sade till kvinnorna: Var inte förskräckta! Jag vet att ni söker Jesus, den korsfäste. / Han är inte här. Han har uppstått, så som han har sagt. Kom och se platsen där han låg! / Och gå genast och säg till hans lärjungar att han har uppstått från de döda. Och se, han går före er till Galiléen. Där kommer ni att få se honom. Jag har nu sagt det till er. / De skyndade sig då bort från graven, under fruktan och i stor glädje, och sprang för att tala om det för hans lärjungar.

(Översättning: Svenska Folkbibeln)

Arcana Coelestia, nr. 1690:1.3:

Herren blev frestad allt intill döden på korset, således intill sista timmen av sin levnad i världen. ... Hela Herrens levnad i världen från första gosseåldern var en ständig frestelse och en ständig seger. Den sista var då han på korset bad för sina fiender, således för alla i hela världen. ... All frestelse sker mot den kärlek, som människan är fylld av. ... Att tillintetgöra någons kärlek, är att tillintetgöra själva livet, ty kärleken är livet. Herrens liv var kärlek till hela människosläktet, och den var så stor och så beskaffad att den inte var annat än idel ren kärlek.

Förkortningar av Skrifterna:

AC = Arcana Cœlestia

UU = Uppenbarelsboken uppenbarad